

Dodatek č. 3 k ŠVP ZŠ

Název školního vzdělávacího programu – ŠVP moderní venkovské školy

Škola:	Základní škola a Mateřská škola Staré Hobzí
Ředitelka školy:	Mgr. Jana Cvrčková
Platnost dokumentu:	17. 4. 2024
Školská rada projednala:	17. 4. 2024

Předmět speciálně pedagogické péče

Předmět speciálně pedagogické péče je zaměřen na nápravu (reedukaci) specifických poruch učení (dále SPU). Nejčastější formou specifických poruch učení vyskytující se u našich žáků je dyslexie, dysgrafie a dysortografie. Cílem předmětu speciálně pedagogické péče je vytvoření kompenzačních mechanismů potřebných k překonávání obtíží spojených a pramenících z SPU v budoucnosti. Předmět speciálně pedagogické péče je na I. stupni i na II. stupni poskytován v době po vyučování v rozsahu dle Doporučení školského poradenského zařízení. Předmět speciálně pedagogické péče je zajištěn speciálním pedagogem a probíhá formou individuální nebo skupinové práce. O průběhu a náplni předmětů speciálně pedagogické péče si speciální pedagog vede záznamy, které jsou podkladem pro konzultace s ostatními vyučujícími žáka, výchovným poradcem, jeho zákonnými zástupci a pracovníky školských poradenských zařízení. Vzdělávání každého žáka je specifikováno dle jeho aktuálních potřeb a jeho SVP v souladu s Doporučeními ke vzdělávání ze školských poradenských zařízení.

Charakteristické znaky výuky

Vytvoření klidného pracovního prostředí
Důslednost, stanovení jasného řádu a pravidel
Individualizace výuky, která vychází z aktuálního stavu a projevů SPU
Odstraňování specifických obtíží
Rozvoj percepčně motorických funkcí
Respektování aktuální dosažené úrovně
Nácvik trénování paměti
Rozvoj myšlení, logického uvažování
Posilování motivace žáka
Využívání kompenzačních pomůcek

Vzdělávací obsah předmětů

Redukce dyslexie

Dyslexie a její typické projevy

Projevuje se obtížemi ve čtení, kdy je porušeno čtení jako vlastní akt. Čtení je pomalé, namáhavé, neplynulé s menším výskytem chyb nebo naopak rychlé, překotné, se zvýšenou chybovostí. Též se vyskytují problémy s intonací a melodií věty, nesprávné hospodaření s dechem, opakování začátků slov, neudržení pozornosti na jednom řádku, přeskakování řádků, horší orientace v textu. Objevují se chyby při čtení, např. záměny písmen tvarově podobných, přesmykování slabik, vynechávání písmen, slabik, slov, vět, přidávání písmen, vynechávání diakritických znamének, domýšlení koncovek slov. Problémy se objevují v reprodukci textu – dítě si nezapamatuje, co četlo, reprodukce je nesprávná, útržkovitá, nesamostatná (nutné pomoci návodnými otázkami). Vyskytuje se vliv nedostatečné krátkodobé paměti, kdy dítě zapomíná většinou střed textu, též se vyskytuje chaotická reprodukce bez logické a časové posloupnosti. Problémy se čtením jsou často ovlivňovány poruchami řeči. Problémy se objevují všude, kde je dítě závislé na výkonu čtení. Především jde o jazyky (opis, přepis, kontrola diktátů ad.), naukové předměty, matematiku.

Cíle reedukace:

Odstranění dyslektických obtíží, osvojení dovednosti číst

Optimální rychlost čtení a bezchybné čtení, porozumění čtenému textu – schopnost reprodukovat čtený text

Čtení plynulé, s přednesem, s dodržováním správné větné melodie, správné hospodaření s dechem

Dovednost uvědomit si chybu a opravit ji

Důležitější než maximální rychlost čtení a dokonalá technika čtení je schopnost porozumět čtenému, pracovat s textem a dovednost čerpat z něj informace k dalšímu využití

Neméně důležité je dovednost pracovat s chybou, uvědomit si ji a opravit

Používání metod zaměřených na čtení s porozuměním od začátku, upřednostnění kvality před kvantitou, dostatek času, multisenzorický přístup, názornost

Využívání speciálních kompenzačních pomůcek

Hlavní oblasti reedukace:

Osvojování písmen (vyvozování a fixace)

Rozlišování a fixaci tvarově podobných písmen

Spojování hlásek a písmen do slabik

Spojování slabik do slov, čtení slov

Čtení textu

Porozumění čtenému

Tempo čtení

Rozvoj percepčně-kognitivních funkcí

Reedukace dysgrafie

Dysgrafie a její typické projevy

Specifická porucha grafického projevu, zejména psaní. Podkladem této poruchy bývá nejčastěji porucha motoriky, dále porucha automatizace pohybů, motorické a senzomotorické koordinace, nedostatky ve zrakovém vnímání a prostorové orientaci, paměti, představivosti,

pozornosti, smyslu pro rytmus, nedostatky v procesu převodu sluchových nebo zrakových vjemů do grafické podoby, též zkřížená lateralita.

Cíle reedukace:

Zvládnutí jednotlivých písmen

Snížení chybovosti

Osvojení dovednosti opsat, přepsat a zapsat diktovaný text

Včas zapsat vše potřebné – přiměřené tempo psaní

Zlepšení čitelnosti písma – zlepšení kvality a úpravy grafického projevu

Využívání vhodné formy písma z důvodu čitelnosti pro dítě i ostatní

Psychické uvolnění, klid

Používání metod zaměřených na rozvoj hrubé motoriky, motorické a senzomotorické

koordinace, rozvoj jemné motoriky, rozvoj rytmizace a

grafomotorický nácvik

Využívání speciálních kompenzačních pomůcek

Hlavní oblasti reedukace:

Rozvíjení motorických funkcí – rozvoj hrubé a jemné motoriky, motorické a senzomotorické koordinace

Rytmizace

Grafomotorický nácvik

Osvojování a zapamatování písmen

Písemný projev – opis, přepis, diktát

Záměny písmen

Rozlišování tvarově podobných písmen

Vynechávání písmen

Chybné umístění diakritických znamének

Nedodržování hranic slov v písmu

Práce s chybou – nácvik vyhledávání chyb v písemném projevu Čitelnost psaného projevu

Vhodná forma písma

Reedukace dysortografie

Dysortografie a její typické projevy

Specifická porucha pravopisu. Porušeno je sluchové vnímání, zejména schopnost sluchové diferenciaci, sluchové rozlišování (rozlišování zvuků, výšky, délky a hloubky tónů, jednotlivých hlásek, slabik, slov i vět. Porušena je schopnost sluchové analýzy a syntézy, sluchová orientace a sluchová paměť, dále pak vnímání a schopnost reprodukce rytmu.

Deficity se vyskytují i ve zrakovém vnímání – zraková analýza a syntéza, zraková diferenciaci, zraková paměť, v propojení jednotlivých smyslových vjemů (intermodalita).

Problémy se vyskytují zejména při psaní diktátu (specifická chybovost), ale i při opisech, přepisech. Jedná se především o vynechávky písmen, slabik, slov i vět. Dále pak přidávání písmen, přesmykování slabik, vynechávky, přidávání nebo nesprávné umístění diakritických znamének, záměny slabik zvukově podobných, nedodržování hranic slov v písmu, komolení slov, výskyt gramatických chyb. Další problémy způsobují: pomalé pracovní tempo, nedostatky ve zrakovém vnímání, často i dysgrafie – pomalé psaní, nečitelnost, poruchy řeči, snížený jazykový cit, obtíže ve vnímání a reprodukci rytmu.

Cíle reedukace:

Zmírnění projevů poruchy

Vedení k používání kompenzačních mechanismů

Rozvoj sluchového, zrakového vnímání

Správná výslovnost

Práce s chybou

Používání metod zaměřených na rozvoj sluchového vnímání, výslovnost, grafické znázorňování, ústní zdůvodňování, multisenzorický přístup

Hlavní oblasti reedukace:

Vynechávání písmen

Vynechávání slabik, slov a vět

Vynechávání, přidávání nebo nesprávné umístění diakritických znamének

Rozlišování znělých a neznělých hlásek

Rozlišování měkkých a tvrdých slabik di-ti-ni/dy-ty-ny

Rozlišování slabik bě, pě, vě, mě

Rozlišování hranic slov v písmu

Rozvoj slovní zásoby

Osvojování a fixace gramatických pravidel

Rozvoj oslabených percepčně-kognitivních funkcí – sluchové, zrakové vnímání

Nácvik správné výslovnosti